

изложба са темом *Хришћанство у Сирмијуму*.

У самом граду Нишу је, ипак, одржано највише скупова, симпосиона о верским и грађанским слободама, мада таква догађања нису изостала ни у мањим местима Србије, било у организацији црквених или научних делатника. Објављене су многобројне публикације, књиге, зборници. РТС је снимила и емитовала серију приказа политичког и верског стања пре и после Константина, а у овом погледу није изостала ни Телевизија Војводине. Овде и није могуће набројати, ни укратко, где су одржани симпозијуми, саветовања, концерти, предавања, објављене мале и велике књиге – све у славу св. Константина.

У циљу обележавања годишњице и Римокатоличка црква у Србији је организовала научне симпозијуме (нпр. у Сремској Митровици и Београду). Висока свештена лица ове цркве одслужили су мису на нишком стадиону „Чаир“ 21. септембра, и у Нишу поставили један споменик Константину у част.

Све у свему, Србија се достојно одужила своме временски далеком земљаку, цару Константину. На научницима је да његово дело даље проучавају, а политичарима и државницима и законодавцима да основна верска и грађанска начела слободе и људских права спроводе у живот доносећи позитивно законодавство и уважавајући га.

Архиђакон Радомир Ракић

DEVETA MEĐUNARODNA KONFERENCIJA U NIKŠIĆU

Deveta međunarodna konferencija o angloameričkim studijama (»Visions and Revisions: Mapping the World of Anglo-American Studies at the Turn of the Century«) održana je tradicionalno od 3. do 5. oktobra 2013. godine u živopisnom Nikšiću, gradu-spomenuku istorijski bogate Crne Gore. Konferencija je održana pod pokroviteljstvom Univerziteta Crne Gore, a u organizaciji Katedre za engleski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Nikšiću (Department of English Language and Literature, Faculty of Philosophy in Nikšić). Najveću zaslugu za ovako savršenu organizaciju konferencije imale su prof. dr Marija Krivokapić, prodekanka za nauku i naučnu saradnju, i prof. dr Aleksandra Nikčević Batričević. Pozdravnu reč imao je dekan Filozofskog fakulteta, prof. dr Blagoje Cerović, koji je učesnicima pozeleo uspešan rad, a reči dobrodošlice uputila je i prof. dr Aleksandra Nikčević Batričević, koja je pozdravila prisutne u ime Katedre za engleski jezik i književnost.

Konferenciji je prisustvovalo oko stotinu stručnjaka, lingvista i filologa, koji su uveličali konferenciju na dva načina: najpre, svojim prisustvom u vidu publike, ali i svojim aktivnim učešćem u vidu izlaganja i predavanja na konferenciji. Ukupno je saopšteno 35 radova, a u skladu sa najboljom svetskom praksom, održana su čak tri

plenarna predavanja. Prvo plenarno predavanje održao je prof. Dara Dauns (Trinity koledž, Dablin), koji je govorio o novim mogućnostima analize misterije Edvina Druda. Drugo plenarno predavanje pripalo je prof. Nikolasu Grinu (Trinity koledž, Dablin) koji je govorio o književnim vezama Irske i Rusije. Treći plenarni predavač, Martin Mekvilan (Univerzitet Kingston, London), govorio je o seksualnim životima filozofa, posebno se osvrnuvši na francuske filozofe XX veka.

Konferencija se, nadalje, odvijala prema unapred utvrđenom rasporedu. U pogledu tematike, ova naučna konferencija bila vrlo široko postavljena, tako da su učesnice i učesnici konferencije mogli da ponude raznovrsne teme iz domena svojih, uglavnom tekućih preokupacija. Samim tim, izlaganja koja kao celina uvek čine glavnu sadržinu ovih godišnjih konferencija bila su tematski veoma raznovrsna. Bilo je tu referata i saopštenja iz teorijske i primenjene nauke o književnosti, na primer iz oblasti komparatistike, istraživanja književnih kontakata, zatim radova iz različitih oblasti deskriptivne, istorijske i kontrastivne lingvistike, kao i iz teorijske i primenjene nauke o jeziku, ali i iz sociolingvistike, psiholingvistike, analize diskursa, semantike, pragmatike i semiotike. U ovom obilju svaki učesnik mogao je da pronađe ponešto iz domena koji ga posebno zanima. U delu koji sledi prikazaćemo pojedine referate i saopštenja koji su predstavljeni tokom konferencije.

Lesli Endrus (Univerzitet Lesli, Kembridž, Masačusets) prikazala je kritičku pismenost iz ugla društvene pravde na primeru studenata koji se obučavaju da prevode književne tekstove. Ovaj referat je posebno zanimljiv, jer osvetljava prevođenje uzimajući u obzir društvene i privredne nejednakosti, degradaciju životne sredine i globalizaciju. Autorka se posebno osvrnula na svoje bogato iskustvo u radu sa studentima, kojima posebno skreće pažnju na tumačenje društvene i ekološke pravde u književnosti, pri tom razvijajući veštine kritičke pismenosti.

Željka Babić (Univerzitet u Banja Luci) analizirala je lingvističke i stilske aspekte sajberpank romana, posmatrajući sajber-prostor kao saglasnu halucinaciju koju doživljavamo svakog dana. Naročitu pažnju poklonila je morfosintaksičkim i sintaksičkim sredstvima koja se koriste u izgradnji ovog sajber sveta. U nastavku, Žanin Balgoder (Univerzitet u Avru, Francuska) protumačila je vajarske radove nativnih Amerikanaca, objedinjujući jednu semiotičku analizu sa novim tekovinama savremene istorije umetnosti.

Rekao bih da je među referentima koji su izazvali najveću pažnju učesnica i učesnika ove međunarodne konferencije bila istaknuta anglistkinja, prof. dr Brankica Bojović (Filozofski fakultet u Nikšiću, Univerzitet Crne Gore), koja je održala prekrasno predavanje o prožimanju prevođenja i umetničkog diskursa. Njeno predavanje bilo je praćeno izuzetno precizno odabranim bogatim ilustracijama, koje su potkrepile njenu lingvističku argumentaciju. Profesorka Bojović ukazala je na izuzetan značaj ekstralingvističkog znanja i njegovu ulogu u procesu prevođenja, ali nije izostavila ni semantičke i leksičke odnose prisutne u piktoralnom jeziku.

Profesor Petrak Buka (Univerzitet u Tirani, Albanija) svoju istraživačku pažnju usmerio je na efikasno upravljanje u učionici, postavivši u prvi plan disciplinu učenika. Arben Bušgjakaj (Univerzitet u Skadru, Albanija) posmatrao je hibridne identitete na primeru književnog opusa Barbare Kingslaver. Prožimanje književnosti i vizuelnih umetnosti u savremenom američkom narativu na primeru kratke prozne priče našlo se u fokusu Nade Buzadžić Nikolajević (Univerzitet u Novom Sadu), dok je Branko Crnogorac (Univerzitet u Banja Luci) analizirao Fosterovu *Italiju* sagledanu kod Vilijema Trevora. Snagom pripovedanja bavila se Sanja Čukić (Univerzitet u Novom Sadu), posebno se osvrnuvši na subverziju istorije i tradicije.

Dr Miloš D. Đurić (Elektrotehnički fakultet, Beograd) referisao je najpre o temi iz oblasti nauke o književnosti, koja je posvećena Toril Moinom čitanju romana *Gošća* Simon de Bovoar. U ovom radu Đurić je spojio književnu interpretaciju sa računarskom lingvistikom. Drugo predavanje dr Miloša D. Đurića stavilo je pod istraživačku lupu pojave iz oblasti lingvistike, odnosno semantičku analizu složenica u diskursu elektrotehnike u savremenom engleskom i francuskom jeziku.

Loran Gami (Univerzitet u Tirani, Albanija) referisao je o redukcionizmu kao postupku u Beketovim dramama, a Stipe Grgas (Univerzitet u Zagrebu, Hrvatska) svoje izlaganje je posvetio američkim studijama, u kome je, najpre, izložio periodizaciju, a zatim protumačio izvesna dejstva izazvana 11. septembrom, kao i novom ekonomskom krizom. U nastavku, Elonora Hodaj (Univerzitet u Flori, Albanija) pokušala je da rastumači uticaj evropske modernističke književnosti u sprezi sa neotranscendentalizmom.

Nije zaobidena ni ona oblast primenjene anglističke lingvistike koja je posvećena metodici nastave engleskog jezika. O mogućnostima upotrebe humora i komičnog u integrisanju učenja engleskog jezika i američke književnosti na univerzitetskom nivou govorile su Aleksandra Izgarjan i Diana Prodanović Stakić (obe sa Univerziteta u Novom Sadu, Srbija).

Posebnu pažnju u metodičkoj sesiji izazvalo je predavanje prof. dr Draginje Jeftić (Filozofski fakultet u Nikšiću, Univerzitet Crne Gore), koja je govorila o različitim aspektima učenja stranog jezika u prvoj deceniji XXI veka. Profesorka Jeftić se najpre osvrnula na dramatične promene u samom obrazovanju, kao i na reforme koje sprovode škole širom sveta. Naglasila je, takođe, da kooperativno i kolaborativno učenje predstavljaju izazov za učenike, koji, na taj način, postaju autonomni, pa, samim tim i razvijaju ljubav prema učenju. Ona je zaključila da je celoživotno učenje neophodnost, pošto se od učenika u XXI veku očekuje da kontinuirano ažuriraju i unapređuju svoje veštine i strategije da bi pristupali relevantnim informacijama, kritički ih analizirali, ali i da bi ih jezički proizvodili.

O nekim novim aspektima metodike nastave engleskog jezika mogli smo da čujemo i u izlaganju Marije Mijušković (Univerzitet Crne Gore), koja se usredsredila na preslikavanje metakognitivnih strategija na časovima posvećenim veštini čitanja. Lili Karapetjan (Državni univerzitet u Jerevanu, Jermenija) posebnu pažnju je usmerila na

strategije razumevanja čitanja kod studenata društvenih nauka, osvrnula se na pragmatičke teškoće u međukulturalnoj komunikaciji i govorila o njihovim uzrocima i načinih sprečavanja ovih pojava iz ugla pragmalingvistike i sociopragmatike. Poetskim slikama kao komunikacionim vezama u poeziji Simusa Hinija bavila se Svetlana Kalezić Radonjić (Univerzitet Crne Gore), koja se posebno osvrnula na simbole i nove mogućnosti saopštavanja poezije.

Izuzetnu pažnju izazvalo je predavanje prof. dr Igora Lakića (Institut za strane jezike, Podgorica, Univerzitet Crne Gore), stručnjaka za sintaksu, analizu diskursa, engleski jezik struke, istaknutog angliste u širem regionu. Profesor Lakić je ovog puta svoju istraživačku pažnju usmerio na tipične sintaksičke, gramatičke i leksičke greške koje studenti prave prevodeći pravne tekstove sa engleskog na crnogorski jezik. Primenivši spoj teorijskih modela analize grešaka i kontrastivne analize, ovaj istraživač je u potpunosti revidirao način na koji se studenti mogu uvesti u složenu problematiku prevodenja zahtevne pravne terminologije sa engleskog na crnogorski.

Špetin Madani (Univerzitet u Tirani, Albanija) govorio je o dimenziji političke slobode u romanu Bernarda Malamuda, osvrnuvši se na ovog pisca kao vodećeg predstavnika jevrejsko-američke književnosti u domenu prozних delâ, dok je Armela Panajoti (Univerzitet u Flori, Albanija) posvetila svoje saopštenje Voltu Vitmanu i diskursu poznatih, a Petar Penda (Univerzitet u Banja Luci) je – krećući se kroz kanon, tradiciju, mit i ideologiju – preispitao književni diskontinuitet u okviru ponovno posećene modernističke perspektive.

O narativima priključivanja i identiteta referisala je Ana Sančez-Munjoz (Državni univerzitet u Kaliforniji, SAD) uzevši u obzir španski jezik i njegovo preplitanje sa američkim engleskim. Bavjola Šatro (Univerzitet »Aleksandar Moisiu«, Albanija) kontrastirala je američku i albansku savremenu kulturu, a posebno je analizirala kompariranje poetskih slika i metafizičkih motiva u poeziji albanske pesnikinje Luljete Lješanaku. Džon Sperlok (Univerzitet Seton Hil, SAD) referisao je o seksualnoj kulturi u SAD u XXI veku, a Violeta Stojčić je govorila o sistemsko-funkcionalnoj perspektivi žanra sa fokusom na stvaranju značenja u društvenom kontekstu. Bledar Toska (Flora) referisao je o metadiskursu predsedničkih debata, bogato ilustrujući svoje izlaganje primerima debata Obame i Romnija.

Esmeralda Subaši (Univerzitet u Tirani, Albanija) održala je posebno zanimljivo predavanje o univerzalnom u svetu Šekspirovog dela. Najpre je izložila kratak istorijat prevodenja Šekspirovog opusa na albanski jezik, a zatim se usredsredila na njegovo poimanje ljudske prirode, naglasivši da je Šekspir uspevao da obezbedi njen pronicljiv opis, bez obzira na kulturu, rasu, etničku pripadnost, geografsku lokaciju, pol i društvenu klasu. Do kraja svog izlaganja koleginica Subaši je ilustrovala univerzalnost tema koje Šekspir obrađuje, navodeći primere iz *Mletačkog trgovca*. U nastavku je Fiona Tomkinson (Univerzitet Jeditepe, Turska) tumačila vizije, revizije i ponovne posete u gotskom romanu u XXI veku, osvetljavajući nove studije gotskog romana u kontekstu

feminističkog tumačenja, zatim dekonstrukcije, kao i postkolonijalnih i psihoanalitičkih čitanja.

Kao i inače na nikšićkim konferencijama anglista, izuzetno važno mesto pripalo je i ličnim kontaktima i neformalnim razgovorima između stručnjaka raznih profila, a obilazak istorijskih i kulturnih mesta tokom ekskurzije, uz izuzetno kvalitetan i luksuzno udoban smeštaj, kao i uz izuzetnu srdačnost domaćica, dr Marije Krivokapić i dr Aleksandre Nikčević-Batričević, svakako je doprineo da učesnice i učesnici konferencije ponesu iz Crne Gore najlepše utiske. Svakako, potrebno je istaći da je ukupan naučni domet konferencije u Nikšiću na izuzetno visokom nivou, a potpuniji uvid auditorijum će imati nakon štampanja dve publikacije koje će proizići sa ove konferencije.

Valja očekivati da će održavanje ove međunarodne konferencije u Nikšiću dati podsticaj ne samo na Univerzitetu u Crnoj Gori, već i šire, u celom regionu (u Srbiji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Makedoniji, Sloveniji, itd.), uključujući tu i porast učesnika iz šireg regiona (Bugarska, Rumunija, Mađarska, Grčka). Nepotrebno je posebno isticati da anglističke konferencije, koje se organizuju već deset godina u Nikšiću, imaju nesumnjivo i mnogo širi značaj. Zato sa velikim nestrpljenjem očekujemo narednu anglističku konferenciju u Nikšiću 2014. godine.

Miloš D. Đurić

XI MEĐUNARODNI SKUP SUDSKIH PREVOĐILAČA

Комитет за судске преводиоце Међународне федерације преводилаца (ФИТ)¹ организује сваке друге године свој тзв. међународни форум. Након што је 2012. у Паризу организован 10. међународни скуп судских преводилаца, следећи (11. међународни форум судских преводилаца из целог света) требало је да се одржи крајем 2013. у Хамбургу, неколико месеци пре 20. светског конгреса ФИТ-а у Берлину. Међутим, сплет разних околности утицао је на одлуку да се место одржавања премести из Хамбурга у Београд. Уз подршку Комитета за судске преводиоце ФИТ-а, Савета ФИТ-а и ФИТ-а Европе, Удружење научних и стручних преводилаца Србије (УНСПС) је, као пуноправном члану ФИТ-а (двадесеттри године након одржавања 12. Светског конгреса ФИТ-а у Београду), поново добило прилику да угости водећа имена из области превођења. Пред само одржавање овог скупа у Београду, ЕУЛИТА (Европско удружење преводиоца и тумача из области права)² је потврдила пријем нашег удружења у своје чланство и пружила свесрдну помоћ у одржавању овог значајног скупа. Његов значај је утолико већи, јер је одржавање овог скупа коинцидирало са одлуком ЕУ о отпочињању приступних преговора са Србијом. То је био разлог више,

1 Fédération Internationale des Traducteurs/International Federation of Translators

2 European Legal Interpreters and Translators Association